

Az én iskolám

TÜZES LÓ

DOROS JUDIT

Falusi iskolába jártam, a falu széléről, minden reggel, gyalog. Ez akkor nem volt újdonság, mindenki így tett, biciklit csak „felsős” koromban kaptam, egy váz nélküli Csepelt. Fontos hogy ilyet, mert a kerékpár maga volt a vágyalom, és nagyapám, aki a farkaslyuki bányában dolgozott ekkoriban, az öcsémnek már vett egyet. Vázast, férfit, amit úgy tanultunk meg először mindketten hajtani, hogy a váz alá görnyedtünk, felette ugyanis még nem ért le a lábunk. Nekem a nagyapám nem vett biciklit, pedig amúgy szeretett engem, de azt hajtogatta, lánynak ő már adott eleget (két lánya született), végre van fiúunokája, azt akarja elhalmozni.

Ez akkor nem esett jól. Nem fogalmaztam meg persze, hogy hátrányos megkülönböztetés ért a nagyapám részéről, de megbántottam. S ha később meg is bocsátottam – főleg, mert anyámék

nekem is vettek aztán biciklit, a fentebb említett váz nélküli Csepelt –, valamiféle tüske azért maradt bennem, olyannyira, hogy miközben most ezeket a sorokat írom, érzem az arcomon a düh halvány pirját, s hallom is a mondatot: „Lánynak nem veszek, lánynak már vettem eleget.”

Alsóba azonban még gyalog jártam, s amíg az iskoláig értem, a hosszú úton, hárman-négyen mindig összeverődtünk. Volt kisebb, volt nagyobb, volt lány, volt fiú, volt Berecz, Székelyhídi, Tóth, Orbán és Bari nevű, s akadt, hogy az utolsó pár méteren Radicsék is odacsapódtak hozzánk a fakapunál. A katolikus iskolában kezdtünk, de már csak a neve volt az, akkorra elvesztette egyházi jellegét, mégis mindenki katolikus iskolának hívta, még a kis haranglábat is meghagyták az épület előtt. A második évtől átmentünk a református iskolába, de ennek is már csak a neve volt református. Így hívta a fél falu, még tán a vébétitkár meg a tanácselnök is, hogy is hívta volna másképp, elvégre ez volt a neve, ez még ma is, pedig már régóta az önkéntes tűzoltó-egyesület működik benne: innen indulnak tüzelt oltani, vagy

miképp a minap is, vakmerő cicát leszedni a villanyoszlop tetejéről.

Bari Miki a Cigány-dombon lakott, a házat tán az apja építette, vagy a tanács: nem volt bepucolva, de itt-ott lefestettek egy-egy téglát fehérre vagy világoskékre. Innen baktatott lefelé reggelente a műútig, ahonnan már velünk együtt érkezett az osztályba, vette fel a kék köpenyt, énekelt, számolt, magolt verset, körmölt igeragozást. Nem tanult túl jól, de nem is akart mérnök lenni, azt mondta, beéri a kőművességgel, abból is jól meg lehet élni. Ugyanebbe az osztályba járt egy jehovista család lánya, bár hogy ez mit jelent, azt közülünk szinte senki sem tudta, csak annyit érzékeltünk a „másságából”, hogy ő nem lett kisdobos, sem később úttörő. De ugyanúgy ott állt velünk minden ünnepségen, csak kék vagy piros nyakendő nélkül, s emiatt senki sem piszkálta.

Sokszor jut eszembe mostanában az én régi osztályom a sokféle színű és sokféle nevű osztálytársammal, az iskolába vezető régi utammal, s később a váz nélküli bicikli, amit már nem kellett görnyedve hajtani, lehetett egyenes háttal, felemelt fejjel.

Volt kisebb, volt nagyobb, lány, fiú, Berecz, Székelyhídi, Tóth, Orbán és Bari nevű is akadt